

ویژگی‌های روانسنجی فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی

امید شکری^۱، فریبرز گراوند^۲، زهرا نقش^۳، رضا علی طرخان^۴، مریم پاییزی^۵

The Psychometric Properties of the Brief Fear of Negative Evaluation Scale

Omid Shokri^{*}, Fariborz Geravand^a, Zahra Naghsh^b, Reza Ali Tarkhan^b, Maryam Paezi^a

Abstract

Objectives: This study examined the psychometric properties of the Brief Fear of Negative Evaluation Scale (FNES-B) in a nonclinical, student sample. **Method:** 325 students (143 male and 182 female) who were selected using randomized multi-stage sampling method responded to FNES-B Scale and Academic Expectations Stress Inventory (AESI). In this research, the confirmatory factor analysis was used to determine the validity of FNES-B, and Cronbach's alpha was used to determine its internal consistency. **Results:** Confirmatory factor analysis revealed that while the unidimensional model of Brief Fear of Negative Evaluation Scale had an acceptable fit to the data, the two-factor model of Brief Fear of Negative Evaluation Scale (including positive and reverse scored items) demonstrated a superior fit to the data. The data also supported the reliability of FNES-B scores. In other words internal consistency was good for the positive scored factor ($\alpha=0.87$) and for the full FNES-B scale ($\alpha=0.84$) and acceptable for the reverse scored factor ($\alpha=0.47$). FNES-B scores were significantly correlated with the AESI ($p<0.001$). Female students scored higher in FNES-B scores in comparison with male students. **Conclusion:** FNES-B is a valid and reliable measurement instrument for measuring fear of negative evaluation in students.

Keywords: social anxiety; Brief Fear of Negative Evaluation Scale; Confirmatory factor analysis; psychometry; reliability; validity

[Received: 16 July 2007; Accepted: 16 October 2007]

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف بررسی ویژگی‌های روانسنجی فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی (FNES-B) در یک نمونه غیربالینی از دانش‌آموزان انجام شده است. **روش:** ۳۲۵ دانش‌آموز (۱۴۳ پسر و ۱۸۲ دختر) که به روش چندمرحله‌ای-تصادفی، انتخاب شده بودند، به فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی و پرسش‌نامه تنیدگی ناشی از انتظارات تحصیلی پاسخ دادند. در این پژوهش، برای تعیین روایی عاملی FNES-B، تحلیل عامل تأییدی و برای بررسی همسانی درونی آن ضرایب آلفای کرونباخ به کار برده شد. **یافته‌ها:** نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان دادند، در حالی که الگوی تک‌عاملی FNES-B برآزش قابل قبولی با داده‌ها دارد، الگوی دوعاملی آن (شامل پرسش‌های نمره‌گذاری مثبت و معکوس) برآزش بهتری با داده‌ها به دست داد. داده‌ها هم‌چنین پایایی نمرات FNES-B را تأیید نمودند. به بیان دیگر، همسانی درونی برای عامل نمره‌گذاری شده مثبت ($\alpha=0.87$) و برای مقیاس کامل FNES-B ($\alpha=0.84$) خوب و برای عامل نمره‌گذاری شده منفی ($\alpha=0.47$) قابل قبول بود. نمرات FNES-B با نمرات پرسش‌نامه تنیدگی ناشی از انتظارات تحصیلی همبستگی معنی‌دار نشان داد ($p<0.001$). دانش‌آموزان دختر در مقایسه با دانش‌آموزان پسر در FNES-B نمرات بالاتری داشته‌اند. **نتیجه‌گیری:** FNES-B دارای پایایی و روایی لازم برای اندازه‌گیری ترس از ارزیابی منفی در دانش‌آموزان است.

کلیدواژه: اضطراب اجتماعی؛ مقیاس ترس از ارزیابی منفی؛ تحلیل عاملی تأییدی؛ روانسنجی؛ پایایی؛ روایی

[دریافت مقاله: ۱۳۸۶/۴/۲۵؛ پذیرش مقاله: ۱۳۸۶/۷/۲۵]

^۱ دانشجوی دوره دکترای روانشناسی تربیتی دانشگاه تربیت معلم تهران، تهران، خیابان انقلاب، خیابان خاقانی، دانشگاه تربیت معلم تهران، ساختمان شماره ۱۴۹، طبقه هشتم، گروه روانشناسی، دورنگار: ۰۲۱-۸۸۲۵۵۸۰ (نویسنده مسئول). E-mail: oshokri@yahoo.com؛ ^۲ کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی؛ ^۳ کارشناس ارشد تحقیقات آموزشی.

* Corresponding author: Postgraduate student in Educational Psychology, Tehran Tarbiat-moallem University, Building No. 149, Khaghani St., Enghelab Ave., Tehran, Iran, IR, Fax: +9821-88825580. E-mail: oshokri@yahoo.com; ^a MA. in Educational Psychology; ^b MA. in Educational Research.

مقدمه

منفی پس از درک اهمیت بررسی آن، دسترسی به ابزاری مؤثر در زمینه اندازه‌گیری این سازه است. یکی از پرکاربردترین ابزارهای خود-گزارشی، مقیاس ترس از ارزیابی منفی^{۲۸} (FNES-B) است (لری^{۲۹}، ۱۹۸۳). این ابزار نشان می‌دهد که تا چه اندازه افراد در رویارویی با ارزیابی منفی دیگران احساس نگرانی می‌کنند. افرادی که در این مقیاس نمره بالایی به دست می‌آورند، همواره به شیوه‌ای رفتار می‌کنند که از روبه‌روشدن با ارزیابی منفی دیگران برکنار بمانند. برای نمونه، افراد با نمره بالا در این مقیاس در مقایسه با افراد دارای نمره پایین، اگر بر این باور باشند که تلاش آنها در انجام تکالیف خسته‌کننده و تکراری با تأیید دیگران همراه می‌شود، در انجام آن تکالیف کوشش بیشتری خواهند کرد (واتسون^{۳۰} و فرند^{۳۱}، ۱۹۶۹). افراد با نمره بالا در FNES-B در حالی که نسبت به تجربه ارزیابی‌های منفی احساس نگرانی شدید می‌کنند (اسمیت^{۳۲} و ساراسون^{۳۳}، ۱۹۷۵)، همواره می‌کوشند که از اطلاعات تهدیدکننده ناشی از مقایسه اجتماعی بپرهیزند (فرند و گیلبرت^{۳۴}، ۱۹۷۳). افراد با نمره بالا در FNES-B یک رابطه مثبت نامتقارن (رابطه‌ای که فرد در آن گرایش دارد بیشتر دوست داشته شود تا دوست بدارد) را بر یک رابطه متعادل ترجیح می‌دهند (اسمیت و کمپبل^{۳۵}، ۱۹۷۳). هم‌چنین، این افراد نسبت به گزینش عبارت‌های مثبت در روابط خود با دیگران - به‌ویژه در گفتگوهای چهره به چهره - حساسیت زیادی نشان می‌دهند (لری، ۱۹۸۳).

FNES-B (واتسون و فرند، ۱۹۶۹) ابعاد گوناگون اضطراب اجتماعی (مانند آشفتگی، پرهیز و انتظارات) را

نوجوانی به‌عنوان یکی از دوره‌های مهم رشد با تغییرات چشم‌گیر در روابط میان‌فردی مشخص می‌شود. گستره روابط نوجوان از محدوده خانواده فراتر رفته و نوجوان با دامنه گسترده‌ای از موقعیت‌های اجتماعی جدید (مانند مهمانی و مراکز عمومی) روبه‌رو می‌شود. نوجوانان در رویارویی با چنین موقعیت‌هایی با افراد ناآشنا و آشنا ارتباط می‌یابند (فلورس^۱ و دایاز^۲، ۱۹۹۵) و استقلال‌طلبی آنها معمولاً با تشدید روابط دوستانه با هم‌سالان (انگلز^۳، هیدالگو^۴ و مندز^۵، ۲۰۰۵؛ میلس^۶، وایزمن^۷ و های^۸، ۱۹۹۸) و با شروع روابط رومانیتیک همراه می‌گردد (براکن^۹، ۱۹۹۳؛ هانسن^{۱۰}، نانگل^{۱۱} و میر^{۱۲}، ۱۹۹۸). روابط با هم‌سالان نقش مهمی در رشد مهارت‌های اجتماعی و احساسات شخصی زیربنایی برای سازگاری در طول زندگی دارد (هانسن و همکاران، ۱۹۹۸؛ لاگرکا^{۱۳} و لوپز^{۱۴}، ۱۹۹۸). از این رو، عوامل بازدارنده یا مداخله‌کننده در بروز رفتار اجتماعی نوجوانان یکی از بسترهای مهم پژوهش‌های بالینی و رشدی به‌شمار می‌رود. اگرچه برخی از بررسی‌ها بر نقش با اهمیت اضطراب اجتماعی در تجربه آسیب‌های تحصیلی (ون‌آمریگن^{۱۵}، مانسینی^{۱۶} و فارولدن^{۱۷}، ۲۰۰۲)، اجتماعی و حرفه‌ای (داویدسون^{۱۸}، هاگس^{۱۹} و جورج^{۲۰}، ۱۹۹۳؛ ویتچن^{۲۱} و بلوچ^{۲۲}، ۱۹۹۶) تأکید کرده‌اند، اما بررسی‌های استین^{۲۳} و گرمن^{۲۴} (۲۰۰۱) نشان داده‌اند که اضطراب اجتماعی درمان‌شدنی است. با وجود این‌که، زیدر^{۲۵} و هیمبرگ^{۲۶} (۲۰۰۲) بر نقش مؤثر درمان شناختی-رفتاری در درمان اضطراب اجتماعی تأکید می‌کنند، اما ترکیب CBT و درمان‌های دارویی توجه بیشتری را به خود جلب کرده‌اند. بی‌گمان، دستیابی به چنین پیشرفت‌هایی در قلمرو درمان هراس اجتماعی نیازمند کاربرد ابزارهایی دارای روایی و پایایی در موقعیت‌های آزمایشی و بالینی است.

در بافت روابط میان‌فردی نگرانی افراد از ارزیابی نامناسب دیگران از آنها - به‌عنوان یک عامل بازدارنده درون‌فردی - و بازتاب آن در گستره‌ای از پدیده‌های اجتماعی - روانشناختی مانند همرنگی، رفتار حمایت‌کننده اجتماعی، ابراز خود، اسنادهای خودیاری‌دهنده، اضطراب اجتماعی، خودناتوان‌سازی، تغییر نگرش و اطاعت اجتماعی درخور توجه است (اسچلنکر^{۲۷}، ۱۹۸۰). از این رو، شاید بتوان گفت که لازمه بررسی نظام‌دار و هدفمند مقوله ترس از ارزیابی

1- Flores	2- Diaz
3- Ingles	4- Hidalgo
5- Mendez	6- Mayseless
7- Wiseman	8- Hai
9- Bracken	10- Hansen
11- Nangle	12- Meyer
13- La Greca	14- Lopez
15- Van Amerigen	16- Mancini
17- Farvolden	18- Davidson
19- Hughes	20- George
21- Wittchen	22- Beloch
23- Stein	24- Gorman
25- Zaider	26- Heimberg
27- Schlenker	
28- Fear of Negative Evaluation Scale-Brief Form	
29- Leary	30- Watson
31- Friend	32- Smith
33- Sarason	34- Gilbert
35- Campbell	

به دلیل برخورداری از مزیت ایجاز، کاربرد گسترده‌ای در بررسی اضطراب اجتماعی داشته است (رودباغ^{۱۹} و همکاران، ۲۰۰۴). لری (۱۹۸۳) ویژگی‌های روانسنجی FNES-B را در دانشجویان بررسی کرد ($M=35/70$ و $\sigma=8/10$). FNES-B همبستگی بالایی با فرم طولانی این مقیاس نشان داد ($r=0/96$). همسانی درونی با $\alpha=0/96$ و پایایی بازآزمایی پس از چهار هفته با $r=0/75$ به دست آمد. کولینز^{۲۰}، وسترا^{۲۱}، دوزویس^{۲۲} و استوارت^{۲۳} (۲۰۰۵) به کمک فرم تجدیدنظر شده FNES-B در یک نمونه کانادایی از نظر بالینی مضطرب، رابطه متوسطی را بین مقیاس تجدیدنظر شده و خرده‌مقیاس فویبای اجتماعی پرسش‌نامه ترس به دست آوردند ($r=0/56$). FNES-B می‌تواند شرکت کنندگان از نظر اجتماعی مضطرب را از شرکت کنندگان غیرمضطرب جدا کند. پایایی در نمونه بالینی بسیار خوب ($\alpha=0/97$) و همبستگی بازآزمایی $0/94$ به دست آمد (همان‌جا). بررسی‌هایی که با هدف بررسی ساختار عاملی FNES-B انجام شده، یافته‌های گوناگونی را نشان داده‌اند. برای نمونه، رودباغ و همکاران (۲۰۰۴) نشان دادند که ساختار دو عاملی FNES-B دارای پرسش‌های نمره‌گذاری شده مثبت (هشت پرسش) و پرسش‌های نمره‌گذاری شده معکوس (چهار پرسش)، برازش قابل قبولی با داده‌ها دارند. داک^{۲۴}، کریشنان^{۲۵}، فیت^{۲۶} و استورچ^{۲۷} (۲۰۰۶) نشان دادند که ساختار دو عاملی FNES-B در مقایسه با ساختار تک‌عاملی در یک نمونه غیر دانشجو و غیربالینی برازش بهتری با داده‌ها دارد. ویکز^{۲۸} و همکاران (۲۰۰۵) نیز در یک نمونه از نظر بالینی مضطرب به یک ساختار دو عاملی دست یافتند.

اگر چه در بررسی‌های گوناگون، ویژگی‌های روانسنجی FNES-B قابل قبول بوده است، پایایی و روایی FNES-B در میان گروه‌های با ویژگی‌های مختلف و دستیابی به داده‌های هنجاری در آن برای تفسیر نمرات به دست آمده در گروه‌های

اندازه‌گیری می‌کند. به بیان دیگر، واتسون و فرند (همان‌جا) این مقیاس را به‌طور هم‌زمان با مقیاس آشفتگی و اجتناب اجتماعی برای ارزیابی تجربه آشفتگی و ناراحتی افراد در تعاملات اجتماعی ساختند. مقیاس آشفتگی و اجتناب اجتماعی، تجربه آشفتگی و اجتناب ناشی از حضور در موقعیت‌های اجتماعی و مقیاس ترس از ارزیابی منفی و نگرانی ناشی از ارزیابی منفی، را اندازه‌گیری می‌کنند. واتسون و فرند (۱۹۶۹) در تعریف ترس از ارزیابی منفی بر نگرانی درباره ارزیابی‌های دیگران، آشفتگی مفروض نسبت به ارزیابی‌های منفی، پرهیز از موقعیت‌های ارزیابی و انتظار تجربه ارزیابی‌های منفی از سوی دیگران، تأکید کردند. بنابراین، سازه ترس از ارزیابی منفی، اضطراب اجتماعی - ارزیابی فراگیر را توصیف کرده و تفاوت‌های فردی در این سازه را ارزیابی می‌کند.

FNES-B یکی از معیارهای رایج اندازه‌گیری اضطراب اجتماعی است (مک‌نیل^۱، ریس^۲ و تارک^۳، ۱۹۹۵). در این مقیاس پرسش‌ها به صورت «درست - نادرست» پاسخ داده می‌شوند. ویژگی‌های روانسنجی FNES-B در مطالعات گوناگون بر روی دانشجویان کارشناسی تأیید گردیده است (اسمیت و ساراسون، ۱۹۷۵؛ فرند و گیلبرت، ۱۹۷۶؛ کارکوران^۴ و فیچر^۵، ۲۰۰۰؛ دارم^۶ و گلاز^۷، ۲۰۰۱؛ ویتون^۸، کلارک^۹ و ادلمان^{۱۰}، ۱۹۹۵). در برخی مطالعات نیز ویژگی‌های تجربی مقیاس ترس از ارزیابی منفی را بر روی نمونه‌های بالینی بررسی نموده‌اند (کاکس^{۱۱}، اسوینسون^{۱۲} و دیرن‌فلد^{۱۳}، ۱۹۹۸؛ ترنر^{۱۴}، مک‌کانا^{۱۵} و بیدل^{۱۶}، ۱۹۸۷؛ رای^{۱۷} و لیم^{۱۸}، ۱۹۹۲).

FNES-B (لری، ۱۹۸۳) دارای ۱۲ ماده و برای توصیف باورهای ترس آور و نگران‌کننده طراحی شده است. پاسخ دهنده، وضعیت خود را در هر پرسش بر روی یک طیف پنج‌گزینه‌ای (۱=هرگز صدق نمی‌کند تا ۵=تقریباً همیشه صدق می‌کند) نشان می‌دهد. در این مقیاس پرسش‌های نمره‌گذاری شده مثبت (هشت پرسش) و پرسش‌های نمره‌گذاری شده معکوس (چهار پرسش باقی‌مانده) وجود ترس و نگرانی را توصیف می‌کنند. این مقیاس برای اندازه‌گیری ترس از ارزیابی منفی از سوی دیگران، به‌مثابه ملاک در تشخیص فویبای اجتماعی و اختلال‌های دیگر و هم‌چنین در بررسی رفتار اجتماعی به کار برده می‌شود. FNES-B در مقایسه با فرم طولانی تر آن (مقیاس ۳۰ پرسشی)

1- McNeil	2- Ries
3- Turk	4- Corcoran
5- Fischer	6- Durm
7- Glaze	8- Winton
9- Clark	10- Edelmann
11- Cox	12- Swinson
13- Drenfeld	14- Turner
15- McCanna	16- Beidel
17- Rapee	18- Lim
19- Rodebaugh	20- Collins
21- Westra	22- Dozois
23- Stewart	24- Duke
25- Krishnan	26- Faith
27- Storch	28- Weeks

پسرانه دارای پایه‌های تحصیلی اول، دوم و سوم دبیرستان و رشته‌های تحصیلی تجربی و ریاضی؛ مرحله سوم، انتخاب تصادفی دانش‌آموزان از پایه‌های یادشده، انتخاب شدند.

برای گردآوری داده‌ها ابزارهای زیر به کار برده شد:

الف) مقیاس ترس از ارزیابی منفی - فرم کوتاه

(FNES-B): نسخه کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی (لری، ۱۹۸۳) دارای ۱۲ پرسش است که میزان اضطراب تجربه‌شده افراد یا ارزیابی منفی آنان را اندازه‌گیری می‌کند. در این مقیاس هر پرسش بر روی یک طیف پنج‌درجه‌ای (۱= هرگز صدق نمی‌کند تا ۵= تقریباً همیشه صدق می‌کند) پاسخ داده می‌شود. نمرات بالاتر نشان‌دهنده سطوح بالاتر تجربه اضطراب و ترس هستند.

ب) پرسش‌نامه تنیدگی ناشی از انتظارات تحصیلی^۴

(AESI): این پرسش‌نامه یک مقیاس خودگزارشی است که به وسیله دانش‌آموزان راهنمایی و دبیرستانی پاسخ داده می‌شود. انگ^۵ و هوان^۶ (۲۰۰۶) پرسش‌نامه حاضر را برای اندازه‌گیری تنیدگی ادراک‌شده به‌وسیله دانش‌آموزان در موقعیت‌های آموزشی طراحی کردند. در این پرسش‌نامه منابع تنیدگی شامل انتظاراتی آموزگاران/پدر و مادران و انتظاراتی فرد از خود است. این پرسش‌نامه دارای ۱۰ پرسش و دو مقیاس است. مقیاس اول مربوط به انتظاراتی پدران و مادران و مقیاس دوم، انتظاراتی از خود است که به ترتیب به کمک پنج پرسش (نه، هفت، شش، پنج و چهار) و چهار پرسش (هشت، سه، دو و یک) اندازه‌گیری می‌شود. هر پرسش بر روی یک طیف پنج‌درجه‌ای (یک= هرگز صدق نمی‌کند تا پنج= تقریباً همیشه صدق می‌کند) پاسخ داده می‌شود. در این پرسش‌نامه نمرات بالاتر نشان‌دهنده تجربه تنیدگی بیشتر توسط فرد است. ضرایب آلفای کرونباخ (برای بررسی همسانی درونی) در این پژوهش برای عامل‌های انتظاراتی پدران و مادران و آموزگاران، انتظاراتی از خود و نمره کلی AESI به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۶۹ و ۰/۸۳ به دست آمد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی برای بررسی ساختار عاملی AESI هم‌سو با یافته‌های انگ و هوان (۲۰۰۶) دو عامل انتظاراتی پدران و مادران/آموزگاران (پنج پرسش) و انتظاراتی خود (چهار پرسش) را نشان داد. به بیان دیگر، در

با ویژگی‌های متفاوت دارای اهمیت است. الگوهای پاسخدهی تابع ویژگی‌های جمعیت‌شناختی است. برای نمونه نتایج بررسی گریتارس دورتی^۱، میکس^۲ و دپ^۳ (۲۰۰۴) نشان داد که میزان شیوع این ویژگی در میان سالمندان کمتر است. سوم، ممکن است بین نمونه دانشجویان و دانش‌آموزان از نظر نمرات به دست آمده در FNES-B تفاوت‌های معنی‌داری وجود داشته باشد. برای نمونه، صحبت در جمع برای دانش‌آموزان در مقایسه با دانشجویان تکلیفی به مراتب دشوارتر است. در پایان، بیشتر پژوهش‌هایی که با هدف بررسی ساختار عاملی FNES-B انجام شده، به جای ساختار تک‌عاملی به دست آمده در بررسی لری (۱۹۸۳) از ساختار دوعاملی حمایت کردند. به بیان دیگر، بررسی‌های یادشده نشان دادند که ساختار دوعاملی در مقایسه با ساختار تک‌عاملی برازش بهتری با داده‌ها نشان می‌دهد (رودباغ و همکاران، ۲۰۰۴؛ ویکز و همکاران ۲۰۰۵؛ داک و همکاران، ۲۰۰۶). همان‌گونه که پیشتر اشاره شد نمونه مورد بررسی در بررسی‌های پیشین دربرگیرنده دانشجویان، غیر دانشجویان و گروه‌های بالینی بوده‌اند.

بنابراین، پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روانسنجی FNES-B در یک نمونه از دانش‌آموزان عادی و هم‌چنین هدف‌های زیر انجام شده است:

- ۱- فراهم کردن داده‌های هنجاری اولیه برای FNES-B در یک نمونه از دانش‌آموزان عادی، ۲- بررسی ساختار عاملی فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی، ۳- مشخص کردن پایایی عامل‌های به دست آمده و ۴- تعیین این که آیا نمرات FNES-B در مسیرهای از پیش تعیین شده با مقیاس تنیدگی ناشی از انتظاراتی تحصیلی رابطه دارد یا خیر؟

روش

این بررسی از نوع توصیفی-همبستگی و جامعه آماری پژوهش حاضر همه دانش‌آموزان دختر و پسر مناطق شش و ۱۱ آموزش و پرورش شهر تهران در پایه‌های تحصیلی اول تا سوم دبیرستان در رشته‌های تحصیلی تجربی و ریاضی در سال تحصیلی ۱۳۸۵-۸۶ بود. آزمودنی‌های پژوهش را ۳۲۵ دانش‌آموز (۱۴۳ پسر و ۱۸۲ دختر) که با روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای-تصادفی انتخاب شدند، تشکیل دادند. در پژوهش حاضر دانش‌آموزان در سه مرحله (مرحله اول، واحدهای شمال و جنوب؛ مرحله دوم، مدارس دخترانه و

1- Gretarsdottir
2- Meeks
3- Depp
4- Academic Expectations Stress Inventory
5- Ang
6- Huan

جدول ۱- شاخص‌های توصیفی میانگین و انحراف معیار

نمونه	تعداد	میانگین	انحراف معیار
دانش‌آموز و غیربالینی	۳۲۵	۳۳/۴۵	۶/۹
غیر دانش‌آموز و غیربالینی*	۳۵۵	۳۲/۳۰	۷/۳۴
گروه کنترل غیر اضطرابی**	۳۰	۲۹/۲۰	۸/۲۰
گروه کنترل غیر اضطرابی***	۳۲	۲۶/۸۱	۴/۷۸
دانشجو****	۱۰۳۳	۲۹/۴۳	۷/۷۴
اختلال هراس**	۹۹	۳۹/۸۰	۱۲/۵۰
فویبای اجتماعی***	۱۶۵	۴۶/۹۱	۹/۲۷
فویبای اجتماعی**	۸۲	۵۱/۵۰	۷/۳۰

* دوک و همکاران (۲۰۰۶)؛ ** کالینز و همکاران (۲۰۰۵)؛ *** ویکس و همکاران (۲۰۰۵)؛ **** رودباغ و همکاران (۲۰۰۴)

مقایسه‌هایی بین الگوی دو عاملی مفروض و الگوی تک عاملی رقیب، انجام خواهد شد. روش حداکثر احتمال برای برآورد الگوی کار برده شد.

اگر مجذور خی از نظر آماری معنی‌دار نباشد بر برآزش مناسب الگو دلالت می‌کند، اما این شاخص در نمونه‌های بزرگتر از ۱۰۰ معمولاً معنی‌دار است و از این رو شاخص مناسبی برای برآزش الگو به‌شمار نمی‌رود. اگر (χ^2/df) بزرگتر از دو باشد برآزش قابل قبولی را نشان نمی‌دهد. اگر شاخص‌های CFI، GFI، AGFI بزرگ‌تر از ۰/۹۰ و شاخص‌های RMSEA و SRMR کوچک‌تر از ۰/۰۵ باشند نشان‌دهنده برآزش مناسب و مطلوب است.

در شکل ۱ همه بارهای عاملی معنی‌دار هستند ($p < ۰/۰۵$). بارهای عاملی پرسش‌های نمره‌گذاری شده معکوس (۰/۳۲ تا ۰/۵۱) به‌طور معنی‌داری از پرسش‌های نمره‌گذاری شده مثبت (۰/۵۶ تا ۰/۷۴) پایین‌تر به‌دست آمدند. در شکل ۲ بارهای عاملی پرسش‌های نمره‌گذاری شده مثبت از ۰/۵۶ تا ۰/۷۴ و بارهای عاملی پرسش‌های نمره‌گذاری شده منفی از ۰/۲۹- تا ۰/۴۸- به‌دست آمد.

همان‌گونه که در جدول ۲ دیده می‌شود در الگوی دو عاملی، شاخص‌های GFI و AGFI بزرگ‌تر از ۰/۹۵، مقادیر RSMR و RMSEA کوچک‌تر از ۰/۰۵ و χ^2/df نیز مساوی با دو به‌دست آمد. در الگوی تک عاملی شاخص‌های GFI و AGFI کوچک‌تر از ۰/۹۵، مقادیر SRMR و RMSEA بزرگتر از ۰/۰۵ و نسبت χ^2/df نیز بزرگتر از دو به‌دست آمد.

- 1- Goodness of Fit Index
- 2- Adjusted Goodness of Fit Index
- 3- Root Mean Square Residual
- 4- Root Mean Square Error of Approximation

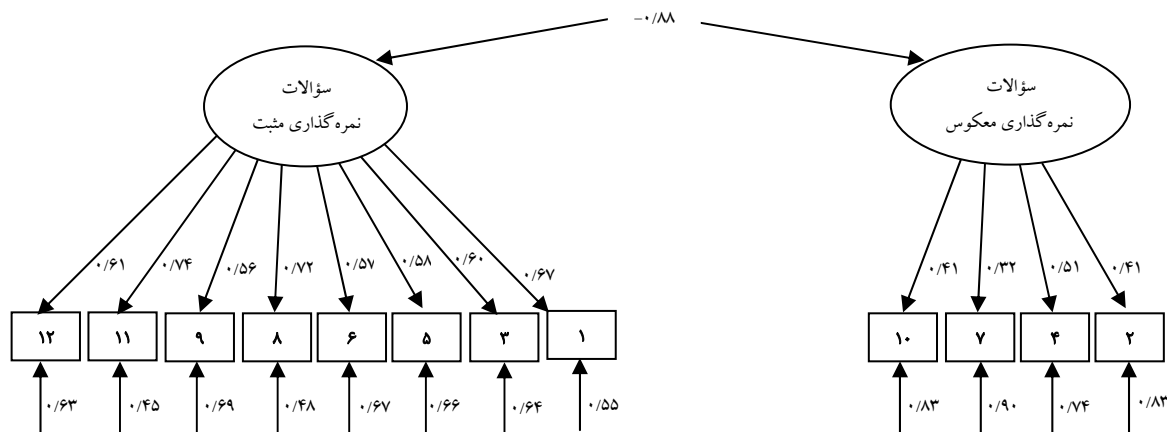
راستای بررسی روایی عاملی پرسش‌نامه یادشده، تحلیل عاملی تأییدی بر روی الگوی دو بعدی انجام شد. از روش حداکثر احتمال برای برآورد الگو، و از شاخص χ^2 ، شاخص χ^2 بر درجه آزادی (χ^2/df) ، شاخص برآزش مقایسه‌ای (CFI)، شاخص نیکویی برآزش^۱ (GFI)، شاخص نیکویی برآزش انطباقی^۲ (AGFI)، باقیمانده مجذور میانگین^۳ (SRMR) و خطای ریشه مجذور میانگین تقریب^۴ (RMSEA) برای برآزش الگو به کار برده شد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که الگوی دو بعدی AESI برآزش قابل قبولی با داده‌ها دارد. نتایج بررسی انگ و هوان (۲۰۰۶) برای بررسی روایی همگرایی AESI نشان داد که نمرات AESI به‌طور معنی‌داری با نمرات FNES-B همبستگی دارد ($r=۰/۳۱$).

برای اجرای پژوهش پس از انتخاب آزمودنی‌ها پرسش‌نامه‌های ترس از ارزیابی منفی و تنیدگی ناشی از انتظارات تحصیلی برای پاسخ‌گویی در اختیار آنان قرار گرفت. در راهنمای این پرسش‌نامه‌ها ضمن ارایه راهنمایی‌های لازم در زمینه چگونگی پاسخ‌دهی، به این نکته اشاره شد که دانش‌آموزان از نوشتن نام و نام خانوادگی خودداری نمایند. استدلال نویسندگان درباره تأکید بر خودداری دانش‌آموزان از نوشتن نام و نام خانوادگی خود به این دلیل بود که مبادا در پاسخ‌دهی به پرسش‌های مقیاس ترس از ارزیابی منفی، آگاهی از آنها از این مهم خود افزایش نمرات آنها را در مقیاس یادشده، در پی داشته باشد.

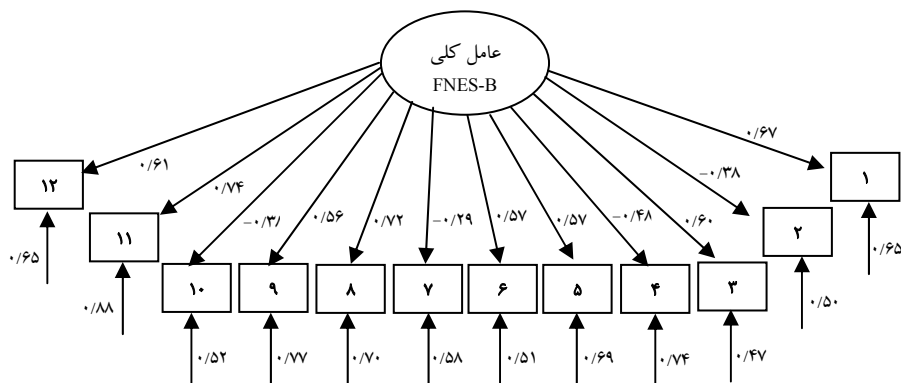
تحلیل عاملی تأییدی (CFA): برای بررسی ساختار عاملی FNES-B تحلیل عاملی تأییدی به کار برده شد. در تحلیل عاملی تأییدی، که هدف پژوهشگر تأیید یک ساختار عاملی ویژه می‌باشد، درباره شمار عامل‌ها به‌طور آشکار فرضیه‌ای بیان می‌شود و برآزش ساختار عاملی موردنظر در فرضیه با ساختار کوواریانس متغیرهای اندازه‌گیری شده آزمون می‌گردد (سرمد، بازرگان و حجازی، ۱۳۸۳).

یافته‌ها

جدول ۱ شاخص‌های توصیفی میانگین و انحراف معیار را برای FNES-B در بررسی‌های گوناگون نشان می‌دهد. در این پژوهش، تحلیل عاملی تأییدی به کمک نرم افزار لیزرل نسخه ۸/۵ بر روی الگوی تک عاملی و الگوی دو عاملی FNES-B انجام شد. الگوی تک عاملی نشان داد که همه ۱۲ پرسش به‌سوی یک سازه واحد نشانه می‌روند. در ادامه

شکل ۱- ساختار دو عاملی فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی

شکل ۲- ساختار تک عاملی فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی

بیان دیگر، دانش آموزانی که ترس از ارزیابی منفی بیشتری نشان می دهند، تنیدگی تحصیلی ناشی از انتظارات خود و انتظارات دیگران را به میزان بیشتری تجربه می کنند.

پایایی: ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی همسانی درونی برای پرسش های نمره گذاری شده مثبت ۰/۸۷ به دست آمد (جدول ۳). همبستگی های پرسش ها و کل پرسش نامه بین ۰/۵۰ تا ۰/۶۶ به دست آمده و حذف هیچ یک از پرسش ها افزایش پایایی را به دنبال نداشت.

بنابراین، این الگو در مقایسه با الگوی دو عاملی برازش کمتری با داده ها نشان می دهد.

روایی همگرا: در این پژوهش، برای بررسی روایی همگرای FNES-B، همبستگی بین نمره کل دانش آموزان در FNES-B با دو عامل و AESI کلی محاسبه شد. همبستگی مثبت و معنی دار بین نمرات FNES-B با نمرات عامل انتظار پدران و مادران و آموزگاران، عامل انتظارات خود و نمره کل AESI به ترتیب ۰/۳۵، ۰/۴۲ و ۰/۴۳ نشان می دهد که FNES-B از روایی همگرا برخوردار است ($p < 0.001$). به

جدول ۲- خلاصه شاخص های برازش الگوهای تحلیل عاملی تأییدی

الگوها	χ^2	df	(χ^2/df)	GFI	AGFI	SRMR	RMSEA
الگوی تک عاملی	۱۰۸/۷۷	۵۴	۲/۰۲	۰/۹۴	۰/۹۰	۰/۰۵۷	۰/۰۵۶
الگوی دو عاملی	۱۰/۷	۵۳	۲	۰/۹۸	۰/۹۶	۰/۰۲۱	۰/۰۳۲

جدول ۳- آماره‌های عاملی مربوط به هشت پرسش نمره‌گذاری شده مثبت ($\alpha=0/87$)

پرسش	همبستگی پرسش - کل	مجدور r چندگانه	آلفا پس از حذف پرسش
۱	۰/۶۰	۰/۴۰	۰/۸۱
۳	۰/۵۵	۰/۳۳	۰/۸۲
۵	۰/۵۴	۰/۳۰	۰/۸۳
۶	۰/۵۳	۰/۳۳	۰/۸۳
۸	۰/۶۵	۰/۴۵	۰/۸۱
۹	۰/۵۰	۰/۲۸	۰/۸۳
۱۱	۰/۶۶	۰/۴۶	۰/۸۱
۱۲	۰/۵۵	۰/۳۳	۰/۸۲

جدول ۴- آماره‌های عاملی مربوط به چهار پرسش نمره‌گذاری شده معکوس ($\alpha=0/47$)

پرسش	همبستگی پرسش - کل	مجدور r چندگانه	آلفا پس از حذف پرسش
۲	۰/۲۹	۰/۱۱	۰/۳۷
۴	۰/۲۴	۰/۰۶	۰/۴۲
۷	۰/۲۵	۰/۰۷	۰/۴۱
۱۰	۰/۲۹	۰/۱۰	۰/۳۸

جدول ۵- آماره‌های عاملی مربوط به ۱۲ پرسش FNES-B ($\alpha=0/84$)

پرسش	همبستگی پرسش - کل	مجدور r چندگانه	آلفا پس از حذف پرسش
۱	۰/۵۸	۰/۴۰	۰/۸۲
۲	۰/۳۶	۰/۱۸	۰/۸۴
۳	۰/۵۵	۰/۳۴	۰/۸۲
۴	۰/۴۴	۰/۲۵	۰/۸۵
۵	۰/۵۲	۰/۳۱	۰/۸۲
۶	۰/۵۱	۰/۳۴	۰/۸۲
۷	۰/۲۸	۰/۱۰	۰/۸۴
۸	۰/۶۴	۰/۴۶	۰/۸۱
۹	۰/۵۳	۰/۳۳	۰/۸۲
۱۰	۰/۳۷	۰/۱۸	۰/۸۴
۱۱	۰/۶۵	۰/۴۷	۰/۸۱
۱۲	۰/۵۶	۰/۳۴	۰/۸۲

فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی ۰/۸۴ به دست آمد (جدول ۵). همبستگی‌های پرسش - کل بین ۰/۲۸ تا ۰/۶۵ به دست آمده و حذف پرسش‌های دو، چهار، هفت و ۱۰ افزایش پایایی را به دنبال داشت.

جدول ۶ نشان می‌دهد که پرسش‌های تشکیل دهنده عامل نمره‌گذاری شده معکوس با تمام پرسش‌های تشکیل دهنده عامل نمره‌گذاری شده مثبت، رابطه منفی دارند. به بیان دیگر، به نظر می‌رسد افرادی که عامل اول را تأیید کرده‌اند، گرایش بیشتری به تأیید عامل دوم نداشته‌اند و برعکس. هم چنین دانش آموزان دختر در مقایسه با دانش آموزان پسر در FNES-B نمرات بالاتری گزارش کردند.

هم چنین، ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی همسانی درونی برای پرسش‌های نمره‌گذاری شده معکوس ۰/۴۷ به دست آمد (جدول ۴). همبستگی‌های پرسش - کل بین ۰/۲۴ تا ۰/۲۹ به دست آمده و حذف هیچ یک از پرسش‌ها به افزایش پایایی نینجامید. اگرچه الگوی تک‌عاملی برازش ضعیفی نشان داد، ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی همسانی درونی برای کل

جدول ۶ - ماتریس همبستگی بین پرسش‌ها

پرسش	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱	۱											
۲		۱										
۳			۱									
۴				۱								
۵					۱							
۶						۱						
۷							۱					
۸								۱				
۹									۱			
۱۰										۱		
۱۱											۱	
۱۲												۱

بحث

همان‌گونه که پیشتر اشاره شد در پژوهش حاضر ویژگی‌های روانسنجی فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی در یک نمونه از دانش‌آموزان عادی بررسی شد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نیز نشان داد، در حالی که الگوی تک‌عاملی FNES-B برآزش قابل قبولی با داده‌ها دارد، الگوی دوعاملی FNES-B (پرسش‌های نمره‌گذاری مثبت و معکوس) برآزش بهتری با داده‌ها به دست داد. داده‌ها هم‌چنین شواهدی از پایایی نمرات FNES-B به دست دادند. به بیان دیگر، همسانی درونی برای عامل نمره‌گذاری شده مثبت و برای مقیاس کامل FNES-B خوب و برای عامل نمره‌گذاری شده منفی قابل قبول بود. نمرات FNES-B به‌طور معنی‌داری با نمرات پرسش‌نامه تنیدگی ناشی از انتظارات تحصیلی همبستگی نشان داد.

هم‌چنان که پیش‌بینی می‌شد میانگین نمرات آزمودنی‌های پژوهش حاضر از میانگین نمرات بیماران با اختلال هراس و فوبیای اجتماعی در بررسی‌های کولینز و همکاران (۲۰۰۵) و ویکز و همکاران (۲۰۰۵) پایین‌تر است. این در حالی است که میانگین نمرات به دست آمده برای آزمودنی‌های پژوهش حاضر با دیگر نمونه‌های غیربالینی از قبیل داک و همکاران (۲۰۰۶)، رودباغ و همکاران (۲۰۰۴) و کولینز و همکاران (۲۰۰۵) قابل مقایسه است. یافته‌های پژوهش حاضر یک مرجع هنجاری اولیه با اهمیت برای جمعیت‌های دانش‌آموزی غیربالینی فراهم کرد.

هم‌سو با یافته‌های پژوهش‌های رودباغ (۲۰۰۴) و داک و همکاران (۲۰۰۶) یافته‌های تحلیل عاملی تأییدی پژوهش حاضر از ساختار دوعاملی FNES-B مشتمل بر هشت پرسش نمره‌گذاری شده مثبت و چهار پرسش نمره‌گذاری شده معکوس حمایت نمودند. با حذف پرسش‌های دو، چهار، هفت و ۱۰ همسانی درونی افزایش چشم‌گیری یافت. این موضوع نشان می‌دهد که آزمودنی‌ها این پرسش‌ها را به‌طور متفاوتی تفسیر می‌کنند. در حمایت از یافته‌های بررسی‌های داک و همکاران (۲۰۰۶)، رودباغ (۲۰۰۴) و ویکز (۲۰۰۵)، عامل مربوط به پرسش‌های نمره‌گذاری معکوس نتیجه تفسیر نادرست آزمودنی‌ها درباره پرسش‌هایی است که از ویژگی منفی مضاعف برخوردارند. مشارکت کنندگان در پاسخ به آن دسته از پرسش‌هایی که به‌طور مستقیم نمره‌گذاری شده بودند، ابهام کمتری نشان دادند. با توجه به این که بهره‌گیری صرف از پرسش‌های مثبت پایایی را افزایش می‌دهد، پیشنهاد کولینز

و همکاران (۲۰۰۵) در راستای بهبود FNES-B با تأکید بر نمره‌گذاری مثبت تمام پرسش‌ها از پیشنهاد رودباغ و همکاران (۲۰۰۴) مبنی بر حذف پرسش‌های نمره‌گذاری شده معکوس جدا می‌شود.

دیگر ویژگی‌های روانسنجی FNES-B از جمله همسانی درونی برای عامل نمره‌گذاری شده مطلوب، برای مقیاس کامل FNES-B خوب و برای عامل نمره‌گذاری شده منفی قابل قبول بود. همبستگی مثبت و معنی‌دار بین نمرات FNES-B با نمرات عامل انتظارهای پدران و مادران و آموزگاران، عامل انتظارها از خود و نمره کل AESI نشان می‌دهد که FNES-B از روایی همگرا برخوردار است. به بیان دیگر، این بررسی نشان داد دانش‌آموزانی که ترس از ارزیابی منفی بیشتری نشان می‌دهند، تنیدگی تحصیلی بیشتری ناشی از انتظارات خود و انتظارات دیگران را تجربه می‌کنند.

هم‌چنین نمرات دانش‌آموزان دختر در FNES-B بالاتر از نمرات دانش‌آموزان پسر بود. این یافته پژوهش حاضر هم‌سو با یافته‌های داک و همکاران (۲۰۰۶) و فارمارک^۱ (۲۰۰۲) است که دانش‌آموزان دختر را در FNES-B بالاتر از دانش‌آموزان پسر گزارش کردند. به‌باور رید^۲ (۲۰۰۳) هنجارهای جنسیتی مردانه و زنانه به‌طور متفاوتی بر فردگرایی و جمع‌گرایی تأثیر می‌گذارند. اراده و اختیار - به‌عنوان ویژگی اساسی مردانگی - به‌مثابه تمرکز بر خود و با تأکید بر جدایی از دیگران مشخص می‌شود، در حالی که ارتباط - به‌عنوان ویژگی اساسی زنانگی - به‌مثابه تمرکز بر دیگری و تأکید بر ارتباط خود با دیگران تعریف می‌شود. از این رو می‌توان گفت که معمولاً زنان تا اندازه‌ای جمع‌گرا بوده و مردان بیشتر گرایش به فردگرایی دارند. ادراک خود مستقل با برجسب‌هایی هم‌چون فردگرایی، خودخواهی، جدایی، خودمختاری، تمرکز بر خود و خودکفایی مشخص می‌گردد (مارکوس^۳ و کیتایاما^۴، ۱۹۹۱).

گفتنی است که برخی از محدودیت‌های پژوهش حاضر تعمیم‌پذیری یافته‌های آن را با محدودیت روبه‌رو می‌کند. برای نمونه یافته‌های این بررسی، به دلیل بهره‌گیری از ابزارهای خودگزارشی و گرایش آزمودنی‌ها به کاربرد شیوه‌های مبتنی بر کسب تأیید اجتماعی و بهره‌نبردن از دیگر شاخص‌های بالینی، هم‌چنین در دسترس نبودن برخی از اطلاعات جمعیت‌شناختی

1- Furmark
3- Markus

2- Reid
4- Kitayama

- Collins, K. A., Westra, H. A., Dozois, D. J., & Stewart, S. H. (2005). The validity of the brief version of the Fear of Negative Evaluation Scale. *Journal of Anxiety Disorders, 19*, 345-359.
- Corcoran, K., & Fischer, J. (2000). *Measures for clinical practice: A sourcebook*. New York: The Free Press.
- Cox, B. J., Swinson, R. P., & Dorenfeld, D. M. (1998). A comparison of social phobia outcome measures in cognitive-behavioral group therapy. *Behavior Modification, 22*, 285-297.
- Davidson, J. R., Hughes, D. L., & George, L. K. (1993). The epidemiology of social phobia: Findings from the Duke Epidemiological Catchment Area Study. *Psychological Medicine, 23*, 709-718.
- Duke, D., Krishnan, M., Faith, M., & Storch, E. A. (2006). The psychometric properties of the brief Fear of Negative Evaluation Scale. *Journal of Anxiety Disorders, 20*, 807-817.
- Durm, M. W., & Glaze, P. E. (2001). Construct validity for self-acceptance and fear of negative evaluation. *Psychological Reports, 89*, 386.
- Eaton, L., & Louw, J. (2000). Culture and self in South Africa: Individualism-collectivism predictions. *The Journal of Social Psychology, 140*, 210-217.
- Flores, M. F., & Diaz, R. D. (1995). Development and validation of a Multidimensional Assertiveness Scale for Students. *Revista Mexicana de Psicología, 12*, 133-144.
- Friend, R. M., & Gilbert, J. (1973). Threat and fear of negative evaluation as determinants of locus of social comparison. *Journal of Personality, 41*, 328-340.
- Furmark, T. (2002). Social phobia: Overview of community surveys. *Acta Psychiatrica Scandinavica, 105*, 84-93.
- Gretarsdottir, J. W. B., Meeks, S., & Depp, C. A. (2004). Social anxiety in older adults: Phenomenology, prevalence, and measurement. *Behavior Research and Therapy, 42*, 459-475.
- Hansen, D. J., Nangle, D. W., & Meyer, K. A. (1998). Enhancing the effectiveness of social skills interventions with adolescents. *Education and Treatment of Children, 21*, 489-513.
- Inglés, C. J., Hidalgo, M. D., & Méndez, F. X. (2005). Interpersonal difficulties in adolescence: A new self-

مانند وضعیت اقتصادی - اجتماعی برای نمونه حاضر را می‌توان از این محدودیت‌ها به‌شمار آورد.

در پایان با در نظر گرفتن اهدافی که فرم کوتاه مقیاس ترس از ارزیابی منفی دنبال می‌کند، می‌توان گفت این پرسش‌نامه به صورت فردی یا گروهی در موارد زیر قابل اجراست:

۱- این ابزار می‌تواند به‌عنوان ابزار غربالگری و تشخیصی برای شناسایی موقعیت‌هایی که در آن نوجوانان نیازمند بهره‌گیری از مداخلات آموزشی و بالینی هستند، به کار گرفته شود. در تجربه بالینی، FNES-B ممکن است با ابزارهای دیگر مانند اضطراب اجتماعی و مهارت‌های اجتماعی تلفیق شود، ۲- این ابزار برای اندازه‌گیری شایستگی اجتماعی آن دسته از نوجوانانی که در دوره‌های آموزش مهارت‌های اجتماعی شرکت می‌کنند، قابل استفاده است، ۳- این ابزار می‌تواند در آن دسته از پروژه‌های پژوهشی که برای بررسی رابطه بین FNES-B و دیگر سازه‌های روانشناختی انجام می‌گیرد، به کار برده شود و ۴- با توجه به این که دوره نوجوانی خود مولد تجربه تغییراتی در روابط بین فردی است، می‌توان امیدوار بود عملکرد تحصیلی ضعیف و بروز رفتارهای ناموجه در موقعیت‌های گوناگون از جمله موقعیت‌های تحصیلی، به کمک میزان تجربه دشواری‌های بین فردی قابل تبیین باشد.

در مجموع، این پرسش‌نامه می‌تواند در گستره‌ای از موقعیت‌های بالینی، آموزشی و پژوهشی مانند مدارس دولتی / خصوصی، مراکز مشاوره، مراکز روانپزشکی، مؤسسات خدمات اجتماعی و اصلاحی و درمان سوء مصرف مواد و الکل برای نوجوانان، به کار گرفته شود. افزون بر این در زمینه اهمیت و ضرورت توجه به FNES-B می‌توان گفت که یکی از شاخص‌های مطرح در ارزیابی مفاهیم و سازه‌ها، کاربردپذیری آنها می‌باشد.

منابع

- سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، الهه (۱۳۸۳). *روش‌های تحقیق در علوم رفتاری*. تهران: انتشارات آگاه.
- Ang, R. P., & Huan, V. S. (2006). Academic expectations stress inventory: Development, factor analysis, reliability, and validity. *Educational and Psychological Measurement, 66*, 522-539.
- Bracken, B. A. (1993). *Assessment of interpersonal relations. Examiner's manual*. Austin, TX: PRO-ED.

- report measure. *European Journal of Psychological Assessment*, 21, 11-22.
- La Greca, A. M., & Lopez, N. (1998). Social anxiety among adolescents: Linkages with peer relations and friendships. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 26, 83-94.
- Leary, R. M. (1983). A brief version of the Fear of Negative Evaluation Scale. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 9, 371-375.
- Markus, H. R., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98, 224-253.
- Mayselless, O., Wiseman, H., & Hai, I. (1998). Adolescents' relationships with father, mother, and samegender friend. *Journal of Adolescent Research*, 13, 101-123.
- McNeil, D. W., Ries, B. J., & Turk, C. L. (1995). Behavioral assessment: Self-report, physiology, and over behavior. In: R. G. Heimberg, M. R. Liebowitz, D. A. Hope, & F. R. Schneier (Eds.), *Social phobia: diagnosis, assessment, and treatment* (pp. 202-231). New York: The Guilford Press.
- Rapee, R. M., & Lim, L. (1992). Discrepancy between self- and observer ratings of performance in social phobics. *Journal of Abnormal Psychology*, 101, 728-731.
- Reid, A. (2003). Gender and sources of subjective well-being. *Sex Roles*, 51, 617- 629.
- Rodebaugh, T. L., Woods, C. M., Thissen, D. M., Heimberg, R. G., Chambless, D. L., & Rapee, R. M. (2004). More information from fewer questions: The factor structure and item properties of the original and brief Fear of Negative Evaluation Scale. *Psychological Assessment*, 16, 169-181.
- Schlenker, B. R. (1980). Impression management: The self-concept, social identity, and interpersonal relations. Monterey, CA: Books/Cole.
- Smith, R. E., & Campbell, A. L. (1973). Social anxiety and strain toward symmetry in dyadic attraction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 28, 101-107.
- Smith, R. E., & Sarason, I. G. (1975). Social anxiety and the evaluation of negative interpersonal feedback. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 43, 429.
- Stein, M. B., & Gorman, J. M. (2001). Unmasking social anxiety disorder. *Journal of Psychiatry and Neuroscience*, 26, 185-189.
- Turner, S. M., McCanna, M., & Beidel, D. C. (1987). Discriminative validity of the social avoidance and distress and Fear of Negative Evaluation Scales. *Behavior Research and Therapy*, 25, 113-115.
- Van Amerigen, M., Mancini, C., & Farvolden, P. (2002). The impact of anxiety disorders on educational achievement. *Anxiety Disorders*, 17, 561-571.
- Watson, D., & Friend, R. (1969). Measurement of social-evaluative anxiety. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 33, 448-457.
- Weeks, J. W., Heimberg, R. G., Fresco, D. M., Hart, T. A., Turk, C. L., Schneier, F. R., & Liebowitz, M. R. (2005). Empirical validation and psychometric evaluation of the brief Fear of Negative Evaluation Scale in patients with social anxiety disorder. *Psychological Assessment*, 17, 179-190.
- Winton, E. C., Clark, D. M., & Edelmann, R. J. (1995). Social anxiety, fear of negative evaluation, and the detection of negative emotion in others. *Behavior Research and Therapy*, 33, 193-196.
- Wittchen, H. U., & Beloch, E. (1996). The impact of social phobia on quality of life. *International Clinical Psychopharmacology*, 11, 15-23.
- Zaider, T. I., & Heimberg, R. G. (2003). Non-pharmacological treatments for social anxiety disorder. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 108, 72-84.